

Ombudsmanden rejser spørgsmål om forholdene for personer på tålt ophold i Center Sandholm

16. december 2014

Der er grund til at gennemtænke, om det på alle punkter er nødvendigt at opretholde så belastende og begrænsende livsvilkår for personer på tålt ophold i Center Sandholm.

Det skriver Folketingets Ombudsmand i en redegørelse om tålt ophold, som han netop har offentliggjort og sendt til udlændingemyndighederne, Dansk Røde Kors og Folketinget. Redegørelsen bygger på ombudsmandens tilsynsbesøg i Center Sandholm sammen med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur.

Ombudsmanden understreger i redegørelsen, at problemstillingen er kompleks, og at der er tale om personer, som er uønskede i Danmark. Men han opfordrer til, at man også for disse menneskers vedkommende er opmærksom på almenmenneskelige og humanitære synspunkter:

”Et grundlæggende udgangspunkt må efter min opfattelse være, at der er tale om mennesker, som rent faktisk – på ubestemt tid – ikke kan udsendes af Danmark, og hvis samlede livsvilkår danske myndigheder derfor har ansvaret for i en efter omstændighederne væsentlig del af deres liv. Det må efter min opfattelse også være et grundlæggende udgangspunkt, at disse menneskers livsvilkår ikke bør være mere belastende og begrænsende, end de relevante hensyn faktisk nødvendiggør”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, der i redegørelsen opfordrer udlændingemyndighederne til en samlet gennemtænkning af vilkårene for personer på tålt ophold.

Ophold på ubestemt tid

Personer på tålt ophold har ikke ret til at være i Danmark. F.eks. fordi de anses for en fare for statens sikkerhed, eller fordi de er udvist for kriminalitet. De kan imidlertid ikke tvangsmæssigt udsendes til deres hjemland, fordi de dér risikerer dødsstraf, tortur eller lignende.

Ombudsmanden betegner i sin redegørelse de samlede livsvilkår for personer på tålt ophold i Center Sandholm som ”meget belastende og begrænsende for grundlæggende livsførelse”. Han henviser bl.a. til pligten til at bo i Sandholm, den ofte daglige meldepligt, de fysiske boligforhold, forbuddet mod lønnet arbejde og de meget snævre økonomiske rammer for dagligdagen. Han peger

NYHED

også på, at de pågældende i vidt omfang er afskåret fra at lave deres egen mad og at bestemme, hvad og hvornår de vil spise.

Ombudsmanden fremhæver, at disse forhold skal ses i sammenhæng med det tidsbestemte i tålt ophold. Af redegørelsen fremgår, at den samlede gruppe vokser, og at der i øjeblikket bor 3 personer i Center Sandholm, der har været på tålt ophold i mere end 10 år, og 12 personer, der har været på tålt ophold i 5-10 år.

"I modsætning til langt de fleste indsatte i fængsler kan disse mennesker ikke indstille sig på en bestemt tidshorisont og på den måde se frem imod en grundlæggende normalisering af deres tilværelse. De kan principielt være henvist til tålt ophold resten af deres liv. Det siger sig selv, at det er voldsomt belastende", siger Jørgen Steen Sørensen, der også henviser til vurderinger fra Dansk Røde Kors, som står for den daglige drift af Center Sandholm.

Ombudsmanden understreger, at han ikke har grundlag for at sige, at de generelle forhold i Center Sandholm strider mod f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Men efter ombudsmandsloven er han forpligtet til også at vurdere forholdene i lyset af "almenmenneskelige og humanitære synspunkter". Og det er efter denne målestok, at han konkluderer, at der er grund til en samlet gennemtænkning af forholdene.

Ombudsmandens redegørelse vedrører forholdene for personer på tålt ophold, der bor i Center Sandholm. Den vedrører således ikke forholdene for personer på tålt ophold, der bor andre steder.

Se hele ombudsmandens redegørelse om tålt ophold.

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52.

FAKTA

Ombudsmandens grundlag

Ombudsmandens tilsynsbesøg i Center Sandholm, personer på tålt ophold, er gennemført i henhold til det såkaldte OPCAT-mandat, se redegørelsens pkt. 6.1.

Ombudsmanden blev i 2009 udpeget af Folketinget til at være "national forebyggende mekanisme" til forebyggelse af tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Ombudsmanden varetager

NYHED

opgaven i samarbejde med DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder.

Ombudsmandens undersøgelser er foretaget efter § 18 i ombudsmandsloven:

”§ 18. Ombudsmanden kan undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert tjenestested, der hører under ombudsmandens virksomhed. I forbindelse med en sådan undersøgelse kan Ombudsmanden, ud over hvad der følger af § 21, bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.”

Konkluderende passager fra ombudsmandens redegørelse:

”Det er en del af ombudsmandens tilsynsvirksomhed ikke kun at vurdere forholdene for personer som de omhandlede på grundlag af gældende ret – herunder f.eks. FN’s Torturkonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – men også ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

Der er her tale om et bedømmelsesgrundlag, der rækker ud over det traditionelt retlige, og som bl.a. er præget af bredere hensyn til menneskeværdig behandling af borgerne, jf. pkt. 6.1 ovenfor med gengivelse af forarbejderne til de relevante ændringer af ombudsmandsloven.

Som anført er det min opfattelse, at de faktiske livsvilkår for de pågældende personer – sammenholdt med det tidsbestemte aspekt – tegner et samlet indtryk af en persongruppe, som lever under forhold, der er meget belastende og begrænsende for grundlæggende livsførelse. Dette understøttes bl.a. af Dansk Røde Kors’ vurdering af de pågældende.

Det er som anført også min opfattelse, at de hensyn, som ligger til grund for lovgivningen om tålt ophold, synes at gøre sig gældende med forskellig styrke afhængig af de pågældendes nærmere situation og baggrund.

Jeg er fuldt opmærksom på, at der er tale om personer, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, og som derfor er uønskede her i landet. Jeg er også opmærksom på, at der er tale om en meget kompleks problemstilling.

Et grundlæggende udgangspunkt må imidlertid efter min opfattelse være, at der er tale om mennesker, som rent faktisk – på ubestemt tid – ikke kan udsendes af Danmark, og hvis samlede livsvilkår danske myndigheder derfor har ansvaret for i en efter omstændighederne væsentlig del af deres liv. Det

NYHED

må efter min opfattelse også være et grundlæggende udgangspunkt, at de pågældendes livsvilkår ikke bør være mere belastende og begrænsende, end de relevante hensyn på området faktisk nødvendiggør.

Justitsministeriet har oplyst, at de ansvarlige myndigheder for tiden overvejer forholdene for personer på tålt ophold, og at dette bl.a. sker med sigte på yderligere skærpelser af disse forhold. Jeg kan selvsagt ikke afvise, at der kan være behov for sådanne skærpelser.

I lyset af det anførte er det imidlertid min opfattelse, at der også er grund til mere samlet at gennemtænke, i hvilket omfang det – bl.a. ud fra de hensyn, som den relevante lovgivning bygger på – på alle punkter er nødvendigt at opretholde så samlet set belastende og begrænsende livsvilkår, som der på nuværende tidspunkt er tale om.

Dette bygger jeg som nævnt på de almenmenneskelige og humanitære synspunkter, som det efter ombudsmandsloven påhviler mig at inddrage og gøre opmærksom på. Jeg bygger det desuden på hensynet til at forebygge krænkelse af forbuddet mod bl.a. nedværdigende behandling.”